

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Opolu

LOP – 4101-017-01/2014

P/14/106

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/14/106 - Wykorzystanie pomocy technicznej przez samorządy województw w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu
Kontroler	Jarosław Pałęga, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 92321 z dnia 1 października 2014 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego ¹ , 45-082 Opole, ul. Piastowska 14
Kierownik jednostki kontrolowanej	Andrzej Buła, Marszałek Województwa Opolskiego ² (dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie³ realizację zadań związanych z wykorzystaniem pomocy technicznej przez Samorząd Województwa Opolskiego⁴ w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich⁵ w latach 2007-2014 (do 30 września).

Uzasadnienie oceny ogólnej

Pozytywną ocenę uzasadnia realizowanie projektów zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 marca 2008 r. *w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy technicznej w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013*⁶, jak również z zawartymi umowami dotyczącymi przyznania pomocy technicznej. Formułując powyższą ocenę NIK uwzględniła również dokonywanie wydatków w ramach projektów zgodnie z zasadami określonymi w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych*⁷, terminowe dokonywanie zwrotu środków z zakresu pomocy technicznej, prawidłowe zapewnienie funkcjonowania Sekretariatu Regionalnego Krajowej Sieci Rozwoju Obszarów Wiejskich⁸ i organu opiniodawczo-doradczego oraz zapewnienie otwartego i równego dostępu partnerom KSOW do zgłaszania propozycji do planu działania.

Poniesione wydatki spełniały warunki kwalifikowalności określone w wytycznych dla Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa dotyczących pomocy technicznej PROW na lata 2007-2013.

Stwierdzona nieprawidłowość, polegająca na nieterminowym przekazaniu Sekretariatowi Centralnemu planu działania Regionalnego Sekretariatu Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich na lata 2012-2013, nie miała negatywnego wpływu na realizację zadań objętych kontrolą.

¹ Dalej: Urząd.

² Dalej: Marszałek. W okresie od 27 listopada 2006 r. do 11 listopada 2013 r. funkcję Marszałka pełnił Józef Sebesta.

³ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

⁴ Dalej: SWO.

⁵ Dalej: PROW.

⁶ Dz. U. z 2013 r., poz. 1237, ze zm., dalej: rozporządzenie *w sprawie pomocy technicznej*.

⁷ Dz. U. z 2013 r., poz. 907 ze zm., dalej: ustawa *Pzp*.

⁸ Krajowa Sieć Rozwoju Obszarów Wiejskich, dalej: KSOW.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Wykorzystanie przez SWO środków pomocy technicznej otrzymanych z PROW 2007-2013

Opis stanu
faktycznego

Łączna kwota środków pomocy technicznej, otrzymanych przez SWO w latach 2007-2014 (III kwartały) wyniosła 16 082,7 tys. zł⁹, z tego 12 120,3 tys. zł otrzymano z Europejskiego Funduszu Rozwoju Rolnictwa i Obszarów Wiejskich¹⁰, a 3 962,4 tys. zł stanowiły środki krajowe. W ww. okresie złożonych zostało łącznie 289 wniosków o przyznanie pomocy technicznej w ramach PROW 2007-2013, stanowiących podstawę zawarcia, pomiędzy SWO a Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa¹¹, 261 umów. Do 30 września 2014 r. ARiMR pozytywnie rozpatrzyła 187 złożonych wniosków o płatność pomocy technicznej.

W ramach I schematu finansowania – *Wzmocnienie systemu zarządzania, monitorowania, wdrażania, kontroli i oceny stopnia realizacji Programu* otrzymano 10 202,9 tys. zł, z tego 7 652,2 tys. zł z EFRROW, a 2 550,7 tys. zł ze środków krajowych. W ramach II schematu finansowania – *Działania informacyjne i promocyjne* otrzymano 1 253 tys. zł, z tego 939,8 tys. zł z EFRROW, a 313,2 tys. zł ze środków krajowych, natomiast w ramach III schematu – *Stworzenie i utrzymanie Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich* otrzymano 4 626,7 tys. zł, z tego 3 528,3 tys. zł z EFRROW oraz 1 098,4 tys. zł z krajowych środków.

(dowód: akta kontroli, str. 352)

Środki pomocy technicznej służyły wykonywaniu przez SWO zadań instytucji zarządzającej w zakresie wdrażania działań objętych PROW, a wskazanych w art. 6 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich¹².

Według stanu na 30 września 2014 r., w celu realizacji ww. działań PROW 2007-2013¹³, w województwie opolskim, SWO zawarł ogółem 1 577 umów na łączną kwotę 338 398,3 tys. zł, co stanowiło 91% limitu środków dla wszystkich działań. Wyplacone przez ARiMR środki wyniosły 202 038,9 tys. zł (54% środków EFRROW).

W ramach działania *Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej w rozwojem i dostosowaniem rolnictwa i leśnictwa* zawarto 16 umów na łączną kwotę 44 580,7 tys. zł (71% limitu), a zrealizowane przez ARiMR płatności¹⁴ wyniosły 18 499,5 tys. zł (30% limitu). W przypadku działania *Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej* zawarto 130 umów na kwotę 167 878,2 tys. zł (98% limitu), przy czym zrealizowane płatności wyniosły 96 434,2 tys. zł (57% limitu). W ramach wdrożenia działania *Odnowa i rozwój wsi* zawarto 181 umów na kwotę 44 648,3 tys. zł (99% limitu), a zrealizowane płatności wyniosły 41 172,2 tys. zł (91% limitu). W ramach realizowanych działań: *Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju*, *Wdrażanie projektów współpracy* oraz *Funkcjonowanie lokalnej grupy działania* podpisano odpowiednio 1199, 15 i 36 umów na kwoty 60 748,1 tys. zł (84% limitu), 2 006,7 tys. zł (99% limitu) oraz 18 536,2 tys. zł (94% limitu).

⁹ Kwoty, które zostały ostatecznie zrefundowane przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa na podstawie złożonych wniosków o płatność.

¹⁰ Dalej: EFRROW.

¹¹ Dalej: ARiMR.

¹² Dz. U. z 2013 r. poz. 173.

¹³ Z wyłączeniem pomocy technicznej.

¹⁴ Wg stanu na 30 września 2014 r.

Zrealizowane płatności dla ww. zadań wyniosły natomiast odpowiednio 34 909,8 tys. zł (48% limitu), 381 tys. zł (19% limitu) oraz 10 642,2 tys. zł (54% limitu).

(dowód: akta kontroli, str. 351)

Z przysługującego SWO limitu środków pomocy technicznej¹⁵ wg stanu na 3 października 2014 r. otrzymano 16 082,6 tys. zł, co stanowi 7,4% zrealizowanych przez ARiMR płatności w ramach PROW.

(dowód: akta kontroli, str. 351-352, 354)

Zastępca Dyrektora Departamentu Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Kierownik Referatu Pomocy Technicznej i Regionalnego Sekretariatu KSOW wyjaśnili, iż w latach 2009-2014 nie wystąpiły niezaspokojone potrzeby organizacyjne Urzędu w zakresie wdrażania PROW. W badanym okresie Marszałek nie występował do Ministra i ARiMR o przyznanie dodatkowych środków na pomoc techniczną oraz nie wystąpiły przypadki odmowy przez ARiMR przyznania pomocy technicznej ze względu na brak środków.

(dowód: akta kontroli, str. 352-355)

W wyniku badania 10 wybranych operacji¹⁶ sfinansowanych środkami pomocy technicznej PROW 2007-2013 na łączną kwotę 1 460,2 tys. zł, stanowiącą 9,1% wszystkich otrzymanych w latach 2007-2013 środków w ramach pomocy technicznej PROW¹⁷ stwierdzono, iż poniesione wydatki:

- zostały zrealizowane zgodnie z umowami dotyczącymi przyznania pomocy technicznej, w tym zgodnie z zestawieniami rzeczowo-finansowymi stanowiącymi załączniki do tych umów,
- spełniały warunki określone w rozporządzeniu w sprawie pomocy technicznej,
- zostały ujęte na liście kosztów kwalifikowalnych i były poniesione po 1 stycznia 2007 r.,
- spełniały warunki kwalifikowalności¹⁸, a w szczególności były niezbędne do realizacji operacji, racjonalne, rzetelnie udokumentowane i możliwe do zweryfikowania,
- zostały poniesione zgodnie z zasadami określonymi w ustawie Pzp i regulacjami wewnętrznymi obowiązującymi w Urzędzie¹⁹.

(dowód: akta kontroli, str. 664-932)

W przypadku trzech operacji²⁰, poniesienie wydatków poprzedzone było przeprowadzeniem sześciu postępowań o udzielenie zamówienia publicznego²¹. W wyniku weryfikacji dokumentacji ww. postępowań stwierdzono, że:

- postępowania o udzielenie zamówienia publicznego przeprowadzono z zastosowaniem właściwego trybu,
- oszacowania wartości zamówień dokonano poprzez analizę cen rynkowych oraz cen przyjętych dla poprzednio udzielanych tożsamyh zamówień, zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy Pzp, tj. nie wcześniej niż trzy miesiące przed dniem wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia,

¹⁵ Stanowiącego w latach 2007-2013 równowartość 8 777 850 euro.

¹⁶ Dobór celowy.

¹⁷ Cztery operacje w ramach Schematu I oraz po trzy operacje w ramach Schematów II i III.

¹⁸ Aktualnie określone w „Zasadach korzystania z pomocy technicznej PROW na lata 2007-2013”.

¹⁹ Regulamin udzielania zamówień publicznych w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Opolskiego oraz organizacji, składu i trybu pracy komisji przetargowej oraz zakresu obowiązków członków tej komisji, wprowadzony zarządzeniem Marszałka Województwa Opolskiego nr 71/2011 z dnia 23 maja 2011 r.

²⁰ „Dostawa artykułów promocyjnych (gadżety) dla Departamentu PROW finansowana ze Schematu II i III Pomocy technicznej PROW na lata 2007-2013 r.”, „Zakup wyposażenia, materiałów biurowych oraz inne wydatki w 2012 r.” oraz „Szkolenia dla rolników 2012 r.”.

²¹ Dwa zamówienia udzielono w trybie przetargu nieograniczonego, a pozostałe w trybie zapytania o cenę.

- przedmiot zamówienia opisano z zachowaniem zasad określonych w art. 29 ustawy *Pzp*, tj. w sposób jednoznaczny i wyczerpujący, za pomocą dostatecznie dokładnych i zrozumiałych określeń, uwzględniając wymagania i okoliczności mogące mieć wpływ na sporządzenie oferty,
- opracowane Specyfikacje Istotnych Warunków Zamówienia²² zawierały wszystkie elementy wymagane przepisami art. 36 ust. 1 ustawy *Pzp*,
- zgodnie z art. 40 ww. ustawy, w Biuletynie Zamówień Publicznych²³ opublikowano ogłoszenia o zamówieniu, które posiadały wszystkie elementy wymagane przepisami art. 41 ustawy *Pzp*, a ogłoszenia te, wraz z informacją o dniu ich publikacji w BZP, zamieszczono również na tablicy ogłoszeń oraz stronie internetowej Urzędu,
- treść wybranych ofert odpowiadała wymogom określonym w SIWZ, a wyboru wykonawców dokonano na podstawie kryterium określonego w SIWZ, tj. najniższej ceny,
- umowy zawarto w terminach określonych w art. 94 ust. 1 ustawy *Pzp*,
- postanowienia zawartych umów zgodne były z przedmiotem zamówienia opisanym w SIWZ, a zakres świadczenia wykonawcy wynikający z umowy, był tożsamy z jego zobowiązaniem zawartym w ofercie (art. 140 ustawy *Pzp*),
- nie stwierdzono przypadków zmiany postanowień zawartych umów w stosunku do treści oferty,
- w umowach, poprzez zapisy o karach umownych w przypadku nienależytego wykonania przedmiotu zamówienia, zabezpieczono interesy zamawiającego,
- w przypadkach ponoszenia wydatków, do których nie miały zastosowania przepisy ustawy *Pzp*, wyboru oferty dokonywano po rozeznaniu rynku polegającym na porównaniu ofert w zakresie dostępnych usług.

(dowód: akta kontroli, str. 557-663)

Przeprowadzona w trakcie kontroli analiza dokumentacji operacji pn. *Szkolenia dla rolników 2012, Warsztaty dla sołectw 2011 oraz Ekologia 2009-2010* wykazała, iż:

- wynagrodzenie osób prowadzących szkolenia było niższe od poziomu maksymalnych kosztów kwalifikowalnych określonych w wytycznych/zasadach dotyczących korzystania z pomocy technicznej w ramach PROW,
- osoby prowadzące szkolenia posiadały wykształcenie i kwalifikacje adekwatne do zakresu merytorycznego prowadzonych wykładów, a także stosowaną praktykę,
- w jednym przypadku²⁴, w prowadzenie wykładów było zaangażowanych dwóch pracowników Urzędu, przy czym zgodnie ze złożonymi oświadczeniami, wykłady te odbywały się poza godzinami pracy tych osób, wynikającymi z zawartych umów o pracę,
- ARiMR nie badała zasadności ekonomicznej wysokości wynagrodzeń wykładowców.

(dowód: akta kontroli, str. 684-751, 874-906)

W wyniku weryfikacji operacji *Wynagrodzenia pracowników realizujących zadania PROW 2007-2013 w okresie od stycznia do lipca 2011 r. oraz Nagrody dla pracowników realizujących zadania PROW wypłacone w grudniu 2012 r.* stwierdzono, że:

- osoby, których wynagrodzenie zostało dofinansowane ze środków EFRROW, realizowały czynności przewidziane w procedurach ARiMR, tj. m.in.

²² Dalej: SIWZ.

²³ Dalej: BZP.

²⁴ Warsztaty dla sołectw 2011.

rozpatrywały wnioski, dokonywały kontroli administracyjnych składanych wniosków itp.²⁵,

- pracownicy zajmujący się załatwianiem spraw związanych z przyznawaniem pomocy, w tym dokonywaniem czynności w ramach postępowania w sprawie przyznania pomocy, posiadali stosowne upoważnienie²⁶,
- w pięciu zakresach obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności zobowiązano pracowników m.in. do wykonywania zadań w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego *Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004-2006*,
- nie stwierdzono przypadków zawierania umów cywilnoprawnych na realizację zadań niezwiązanych z PROW,
- nie wystąpiły przypadki, aby nagrody wypłacono w 100% ze środków pomocy technicznej w sytuacji, gdy zaangażowanie pracownika we wdrażanie PROW wynosiło poniżej 100%.

(dowód: akta kontroli, str. 829-851, 907-958)

Pełniący obowiązki Dyrektora Departamentu Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich wyjaśnił: (...) we wskazanym we wniosku o przyznanie pomocy technicznej (oraz wniosku o płatność pomocy technicznej) okresie tj. od 1 stycznia 2011 r. do 31 lipca 2011 r. ww. pracownicy nie wykonywali żadnych czynności w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego – *Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004-2006*. Powyższe jest zgodne ze stanem faktycznym i uprawnia do refundacji wynagrodzenia w 100% w ramach PT PROW 2007-2013. Zapisy w zakresie obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności pracownika dotyczące realizacji zadań w ramach SPO-ROL występują u wybranych pracowników departamentu z uwagi na konieczność zachowania ciągłości działań w ramach Programu i występują w bardzo ograniczonym zakresie. Zgodnie z regulacjami dotyczącymi finansowania Schematu I PT PROW 2007-2013 do refundacji zostają przedstawione jedynie koszty ściśle związane z wdrażaniem PROW 2007-2013. W przypadku wystąpienia konieczności pracy na rzecz SPO-ROL wynagrodzenie pracownika realizującego te zadania jest finansowane w ramach budżetu Samorządu Województwa w wysokości nie niższej niż wynikający z proporcjonalnego zaangażowania czasu pracy w danym miesiącu na rzecz SPO-ROL. Reasumując, zaangażowania pracownika w realizację zadań we wskazanym okresie w ramach PROW 2007-2013 odpowiada 100% czasu pracy i jest zgodne zasadami finansowania w ramach PT PROW 2007-2013.

(dowód: akta kontroli, str. 959)

Na podstawie wszystkich 10 objętych badaniem operacji stwierdzono, iż SWO zgodnie z art. 10a ust. 5 ustawy z dnia 22 września 2006 r. o *uruchamianiu środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej przeznaczonych na finansowanie wspólnej polityki rolnej*²⁷, dokonywał zwrotu środków z zakresu pomocy technicznej, do wysokości udziału refundowanego ze środków EFRROW, na rachunek dochodów właściwego dysponenta, ze środków otrzymanych od ARiMR tytułem refundacji kosztów kwalifikowalnych ze środków EFRROW.

(dowód: akta kontroli, str. 666-668, 686-689, 720-723, 754-757, 781-783, 805-807, 831-833, 854-855, 876-882)

²⁵ Badanie przeprowadzono na próbie sześciu z 48 osób.

²⁶ Uchwała nr 2527/2008 Zarządu Województwa Opolskiego z dnia 30 października 2008 r. zmieniona uchwałami nr 5866/2010 z dnia 23 listopada 2010 r., nr 389/2011 z dnia 1 marca 2011 r., nr 668/2011 z dnia 10 maja 2011 r. oraz nr 701/2011 z dnia 16 maja 2011 r.

²⁷ Dz. U. z 2012 r., poz. 1065.

Realizacja zadań związanych z wykorzystaniem środków pomocy technicznej była przedmiotem kontroli wewnętrznych prowadzonych w dniach 30 listopada 2009 r. do 8 stycznia 2010 r., od 15 czerwca do 13 lipca 2011 r., od 27 listopada 2012 r. do 4 stycznia 2013 r. oraz od 19 sierpnia do 17 września 2013 r. W wyniku tych kontroli stwierdzono m.in. nieprawidłowości w dokonywaniu opisów dowodów księgowych (np. błędne podstawy prawne oraz publikatory ustaw, brak zaewidencjonowania dowodu w komórce organizacyjnej właściwej dla danej operacji gospodarczej), brak określenia jasnych kryteriów oceny ofert w zapytaniach kierowanych do potencjalnych wykonawców, nieprecyzyjne określenie w zawieranych umowach warunków gwarancji, niezgodne z zasadami określonymi w art. 22 ustawy z dnia 29 września 1994 r. *o rachunkowości*²⁸ dokonywanie poprawek na dowodach księgowych, czy dokonywanie rozliczeń podróży służbowych niezgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. *w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju*²⁹. Ponadto stwierdzono przypadki nieprzestrzegania terminów płatności wskazanych w umowach, dopuszczenia ofert złożonych po terminie określonym w zapytaniu ofertowym, niewyegzekwowania od wykonawców pełnego rozliczenia z powierzonych zadań zawartych w umowach, nieprawidłowego sporządzania sprawozdań z realizacji zadań. W celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości m.in. informowano pracowników o stwierdzonych uchybieniach, pouczano pracowników merytorycznych o konieczności stosowania jednolitych kryteriów w treściach sporządzanych informacji, czy też przeprowadzano instruktaż stanowiskowy.

(dowód: akta kontroli, str. 385-423)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Wykonywanie zadań Sekretariatu Regionalnego w ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich

Opis stanu
faktycznego

Od 1 sierpnia 2008 r. prowadzenie Regionalnego Sekretariatu KSOW³⁰ należało do zadań realizowanych przez Departament Rolnictwa i Rozwoju Wsi³¹, a od 1 czerwca 2012 r. realizację zadań w tym zakresie powierzono Departamentowi Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich³².

(dowód: akta kontroli, str. 10, 15, 32-33, 66, 1424-1427)

²⁸ Dz. U. z 2013 r., poz. 330 ze zm.

²⁹ Dz. U. Nr 236, poz. 1991 ze zm.

³⁰ Obejmujące do 24 marca 2013 r. m.in. identyfikację oraz wybór podmiotów; przygotowanie programów szkoleniowych; organizację spotkań, szkoleń, seminariów i sieci eksperckich; współpracę z podmiotami uczestniczącymi w procesie realizacji zadań, a od 25 marca 2013 r. (na podstawie § 1 ust. 15 uchwały nr 3473/2013 Zarządu Województwa Opolskiego z dnia 25 marca 2013 r. *w sprawie zmiany Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego*) m.in. realizację Planu Działania Sekretariatu Regionalnego KSOW.

³¹ Uchwała nr 2100/2008 Zarządu Województwa Opolskiego z dnia 15 lipca 2008 r. *w sprawie zmiany Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego*.

³² Uchwała nr 2163/2012 Zarządu Województwa Opolskiego z dnia 30 kwietnia 2012 r. *w sprawie uchwalenia Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego*.

W okresie objętym kontrolą realizację części zadań podejmowanych w ramach działań *Identyfikacja i analiza możliwych do przeniesienia praktyk w zakresie rozwoju obszarów wiejskich oraz przekazanie informacji na ich temat, Przeniesienie dobrych praktyk, projektów innowacyjnych oraz organizacja wymiany doświadczeń i Know-how oraz pomocy technicznej dla współpracy międzyterytorialnej i transnarodowej*, powierzano Opolskiemu Ośrodkowi Doradztwa Rolniczego w Łosiu³³.

(dowód: akta kontroli, str. 1395, 1428-1436)

Liczba zarejestrowanych partnerów KSOW w województwie opolskim, wg stanu na 30 września 2014 r., wynosiła 181 i zwiększyła się o 69 (61,6%) w stosunku do liczby partnerów wg stanu na koniec 2009 r.

(dowód: akta kontroli, str. 89-93)

Realizując zadania Sekretariatu Regionalnego KSOW, w Urzędzie terminowo sporządzono i przekazano (w dniu 14 października 2013 r.) do Sekretariatu Centralnego KSOW plan działania na lata 2014-2015. Plany działania sporządzone na lata 2012-2013 oraz 2014-2015 oraz ich aktualizacje³⁴ określały cele i zawierały opis działań przewidzianych w art. 68 ust. 2 lit. b rozporządzenia Rady UE nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez EFRROW i PROW na lata 2007-2013³⁵ oraz w § 7 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie krajowej sieci obszarów wiejskich³⁶.

(dowód: akta kontroli, str. 139-146, 170-180, 192-20, 221-225, 233-247, 263-270)

W pierwotnym planie na lata 2014-2015 nie zaplanowano żadnych zadań w zakresie wspierania współpracy międzyinstytucjonalnej (w tym międzynarodowej) oraz wymiany wiedzy oraz oceny polityki w zakresie rozwoju obszarów wiejskich. Zadania takie ujęto w aktualizacji planu (przyjętej uchwałą Zarządu Województwa Opolskiego nr 5269/2014 z dnia 8 lipca 2014 r.) wskazując jednocześnie, iż realizacja tych zadań będzie możliwa wyłącznie w przypadku zaistnienia okoliczności pozwalających na zwiększenie poziomu finansowania działań KSOW w latach 2014–2015. Dodatkowe środki miały zostać uruchomione w przypadku zaistnienia:

- możliwości przesunięcia środków w ramach Schematu III (z funkcjonowania struktury KSOW na wdrożenie planu działania KSOW);
- możliwości przesunięcia środków pomiędzy Schematami I, II i III;
- zwiększenia przyznanego dla województwa opolskiego limitu środków w ramach PT PROW na lata 2007–2013.

(dowód: akta kontroli, str. 235-247, 263-270)

Pełniący obowiązki Dyrektora Departamentu Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Kierownik Referatu Pomocy Technicznej Regionalnego Sekretariatu KSOW wyjaśnili: (...) *Na podstawie dokumentu otrzymanego z Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi limit środków na lata 2007-2013 w ramach Schematu III PT PROW na realizację Planów działania KSOW wynosi 8 800 000 zł netto, a na funkcjonowanie KSOW 2 090 000 zł netto. Kwota została przyznana na cały okres programowania bez wskazań szczegółowych, co do wykorzystania w poszczególnych latach. (...) Mając więc na uwadze przyznany limit środków na*

³³ Samorządowej wojewódzkiej osobie prawnej działającej na podstawie ustawy z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego (Dz. U. z 2013 r. poz. 474), dalej: OODR.

³⁴ Aktualizację planu na lata 2012-2013 z dnia 11 września 2012 r., 27 grudnia 2012 r., 4 września 2013 r. oraz aktualizację planu na lata 2014-2015 z dnia 24 marca oraz 8 lipca 2014 r.

³⁵ Dz. U. L 277 z 21 października 2005 r., s. 1, ze zm., dalej: rozporządzenie Rady UE nr 1698/2005.

³⁶ Dz. U. Nr 53, poz. 436 ze zm., dalej: rozporządzenie w sprawie KSOW.

cały okres programowania, wykonanie na koniec 2012 r. oraz budżet na 2013 r. kwota pozostała do wykorzystania na realizację planu działania w latach 2014-2015 wynosiła 517 532,82 zł netto. Ponadto biorąc pod uwagę wstępne wytyczne przekazane przez MRiRW oraz ARiMR w sprawie terminów złożenia wniosków o przyznanie PT oraz wniosków o płatność PT, Samorząd Województwa Opolskiego przyjął założenie realizacji projektów tylko do końca 2014 r. W związku z powyższym Plan działania SR KSOW woj. opolskiego na lata 2014-2015 zakładał realizację projektów w 2014 r. na łączną kwotę 710 600 zł brutto.

(dowód: akta kontroli, str. 378-384)

Realizując obowiązek wynikający z art. 37a ust. 6a ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, Zarząd Województwa Opolskiego³⁷ z dniem 1 sierpnia 2012 r. powołał Wojewódzką Grupę Roboczą ds. KSOW³⁸, w skład której weszli przedstawiciele podmiotów współpracujących.

(dowód: akta kontroli, str. 271-275)

WGR opiniowała plany działania Sekretariatu Regionalnego KSOW na lata 2012-2013 oraz 2014-2015 oraz ich aktualizacje.

(dowód: akta kontroli, str. 160-161, 181-182, 203-204, 226-227, 248-249, 255-256)

Na podstawie sześciu odrzuconych wniosków o realizację zadań w ramach planu działania KSOW³⁹ stwierdzono, iż zapewniony został otwarty i równy dostęp partnerom KSOW dla zgłaszania inicjatyw, a WGR dokonywała rzetelnej oceny poszczególnych propozycji. Dodatkowo, zgodnie z wyjaśnieniem p.o. Dyrektora Departamentu Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich, Sekretariat Regionalny KSOW przeprowadzał konsultacje społeczne projektu tworzonego planu działania, poprzez zamieszczenie projektu dokumentu na stronie www.opolskie.ksow.pl, ze wskazaniem terminu na zgłaszanie uwag, a informacje o konsultacjach i możliwości zgłaszania uwag kierowano drogą elektroniczną do partnerów, którzy złożyli wnioski.

(dowód: akta kontroli, str. 352-363, 424-480)

Realizacja planu działania na lata 2012-2013 obejmowała działania w ramach wszystkich celów KSOW przewidzianych w art. 68 ust. 2 lit. b rozporządzenia Rady UE nr 1698/2005. Na podstawie sprawozdania z realizacji planu działania na lata 2012-2013 oraz pięciu (3,1%) losowo wybranych projektów z planu działania 2012-2013 stwierdzono, iż działania te były zgodne z celami funkcjonowania KSOW.

(dowód: akta kontroli, str. 481-549)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Plan działania Sekretariatu Regionalnego KSOW Województwa Opolskiego na lata 2012-2013 p.o. Dyrektora Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi przekazał Sekretariatowi Centralnemu w dniu 10 października 2011 r, tj. 10 dni po terminie określonym w 8 ust. 4 rozporządzenia w sprawie KSOW w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 października 2012 r.

(dowód: akta kontroli, str. 114-124)

³⁷ Uchwała nr 2566/12 z dnia 1 sierpnia 2012 r.

³⁸ Dalej: WGR.

³⁹ Po trzy z lat 2012-2013 oraz 2014-2015 wybranych losowo.

Dyrektor Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz p.o. Dyrektora Departamentu Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich wyjaśnili: (...) Główną przyczyną niedotrzymania terminu było blisko 3-miesięczne opóźnienie w przekazaniu przez Sekretariat Centralny zaleceń do ww. planu, którego z uwagi na długotrwałą procedurę uchwalania (zebranie projektów od Partnerów KSOW, ich analiza i dokonanie ewentualnych uzupełnień, przeprowadzenie konsultacji społecznych oraz czas na podjęcie ostatecznych decyzji przez Zarząd Województwa Opolskiego) Sekretariat Regionalny nie był w stanie już nadrobić. Jako przyczynę opóźnienia ww. osoby wskazały również na okres od przedłożenia Zarządowi Województwa Opolskiego planu działania do akceptacji w dniu 13 września 2011 r. do jego zatwierdzenia na posiedzeniu w dniu 6 października 2011 r., co wynikało m.in. z wprowadzonych zmian, które spowodowały konieczność przeprowadzenia konsultacji społecznych w dniach 26-30 września 2011 r.

(dowód: akta kontroli, str. 364-377)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że pomimo powierzania OODR części zadań Sekretariatu Regionalnego KSOW Województwa Opolskiego, nie zostały podjęte działania zmierzające do odzwierciedlenia w aktach wewnętrznych regulujących działalność tego podmiotu okoliczności, że jednostka ta, nie tylko współpracuje z Sekretariatem Regionalnym KSOW, ale też samodzielnie wykonuje niektóre zadania tego Sekretariatu⁴⁰.

Zarówno w § 5 pkt 6 załącznika do uchwały nr XLI/415/2010 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 26 stycznia 2010 r. w sprawie nadania statutu Opolskiemu Ośrodkowi Doradztwa Rolniczego w Łosiowie, jak i w § 3 pkt 1 załącznika do uchwały nr 4408/2013 Zarządu Województwa Opolskiego z dnia 3 grudnia 2013 r. w sprawie nadania Statutu Opolskiemu Ośrodkowi Doradztwa Rolniczego w Łosiowie wskazano jedynie, że OODR współpracuje z Sekretariatem Regionalnym KSOW.

(dowód: akta kontroli, str. 1428-1446)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie pomimo stwierdzonej nieprawidłowości działalność w badanym obszarze.

IV. Wniosek

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁴¹, wnosi o podjęcie działań mających na celu zapewnienie terminowego przekazywania do Sekretariatu Centralnego planów działania Sekretariatu Regionalnego KSOW.

⁴⁰ Powierzane na podstawie umów zawieranych z SWO.

⁴¹ Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm., dalej: ustawa o NIK.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o *NIK* kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Opolu.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o *NIK* proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Opole, dnia 17 grudnia 2014 r.

Kontroler
Jarosław Pałęga
specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Opolu
Dyrektor

.....
podpis

.....
podpis